

Η μετεξέλιξη του εκσυγχρονισμού

Ο Κ. Σημίτης ανιχνεύει τις πολιτικές και κοινωνικές τάσεις και κάνει προτάσεις για το μέλλον της χώρας

Κώστας Σημίτης
Σκέψεις για μια Προοδευτική
Διακυβέρνηση
εκδ. Πόλις

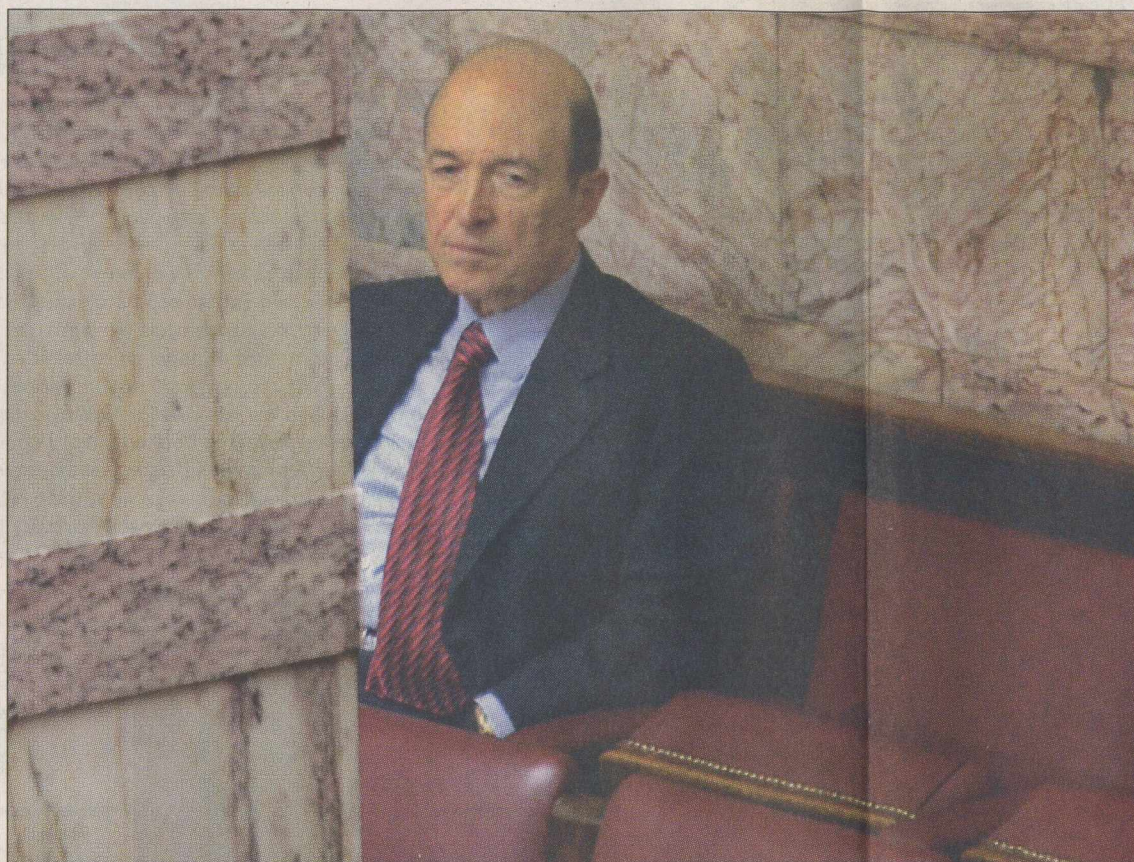
Του **ΔΗΜΗΤΡΗ Β. ΠΑΠΟΥΛΙΑ***

Στο νέο του βιβλίο ο τέως πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης κάνει μια τομή στα ζητήματα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας μέσα από την οπτική γωνία του προοδευτικού χώρου, του προοδευτικού λόγου και της προοδευτικής διακυβέρνησης. Όπως είχε κάνει και παλιότερα στις αρχές της δεκαετίας του '90

«Η εμπιστοσύνη χτίζεται βαθμιαία στη διάρκεια μιας μακράς διαδικασίας. Η προοδευτική διακυβέρνηση οφείλει να προτείνει λύσεις και να δώσει μάχη για την εφαρμογή τους».

με την έννοια και το περιεχόμενο του εκσυγχρονισμού, έτσι και σήμερα επιχειρεί να χτίσει τη νέα του άποψη αναλύοντας τα κοινωνικά ζητήματα και προτείνοντας ταυτόχρονα απαντήσεις για το μέλλον της χώρας αλλά και της Ενωμένης Ευρώπης. Το κάνει με τρόπο επαγωγικό και σύνθετο.

Είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσει κανείς ότι σε τακτά διαστήματα στη ζωή του ο τέως πρωθυπουργός επανέρχεται στην παλιά του ιδιότητα του πανεπιστημιακού καθηγητή. Του ανθρώπου που έμαθε από νέους να πολιορκεί τα θέματα με ερευνητική διάθεση και διεισδυτική κοινωνική διορατικότητα, να ανιχνεύει τις νέες πολιτικές και κοινωνικές τάσεις και στο τέλος να συνθέτει μια πρόταση για δημόσιες πολιτικές και την εφαρμογή τους

Σε τακτά διαστήματα της ζωής του, όπως τώρα με το νέο του βιβλίο «Σκέψεις για μια Προοδευτική Διακυβέρνηση», ο τέως πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης επανέρχεται στην παλιά του ιδιότητα του πανεπιστημιακού καθηγητή.

στην πράξη. Στο νέο του βιβλίο «Σκέψεις για μια Προοδευτική Διακυβέρνηση» αυτό το στοιχείο είναι κυρίαρχο. Ίσως και γιατί απαλλαγμένος ο ίδιος από το άμεσο πολιτικό άγχος, έχει τη δυνατότητα του αναστοχασμού, της απόστασης από τα γεγονότα, της επανεπεξεργασίας εννοιών που στη διάρκεια του παρελθόντος απώλεσαν την αξία τους, αλλά κυρίως μέσω της προώθησης ενός νέου λόγου στην εποχή της γνώσης και της κοινωνίας της πληροφορίας.

Τότε και τώρα

Εγγραφε στο βιβλίο του για τον εκσυγχρονισμό το 1989: «Με τον όρο “εκσυγχρονισμός” δεν εννοούμε μια απλή μεταφορά πρότυ-

πων από τις ανεπτυγμένες χώρες. Εννοούμε τη διερεύνηση των δυνατοτήτων της ελληνικής κοινωνίας να αντιμετωπίζει το πρόβλημα της εξέλιξής της και να καθοδηγεί τις λύσεις τους» (σελ. 21).

Γράφει στο νέο του βιβλίο σήμερα: «Εκείνο που διακρίνει τη σημερινή εποχή είναι η πληθώρα των νέων φαινομένων τα οποία δεν μπορούμε να αντιληφθούμε ως ένα κατανοητό όλον, σύμφωνα με τις αναλύσεις που ίσχυαν μέχρι τώρα. Η προοδευτική διακυβέρνηση οφείλει να τα εντάξει όλα σε μια συνεκτική εικόνα, να προσφέρει ερμηνείες, να προσδιορίσει με ποιες πραγματικότητες θα συγκρουστεί, να μιλήσει στη γλώσσα της εποχής.» (σελ. 12).

Εχω μπροστά μου και τα δύο βιβλία. Στο πρώτο γίνεται αρχή με τις βασικές έννοιες της εποχής «Ανάπτυξη» και «Προγραμματισμός». Ακολουθώντας μέσω του εκσυγχρονισμού που είναι μέσο για την ανάπτυξη διατυπώνει κατευθύνσεις: Τη δημιουργία μιας κοινωνικής δυναμικής, την ενίσχυση της αυτονομίας του ατόμου, την ελευθερία Πληροφόρησης και Επικοινωνίας, την ποιοτική αναβάθμιση και επέκταση της Παιδείας, τον έλεγχο των οικονομικών εξελίξεων.

Στο δεύτερο, το σημερινό βιβλίο, ξεκαθαρίζει όπως πάντα πρώτα τις έννοιες και στη συνέχεια οικοδομεί το νέο πλαίσιο για τις νέες του απόψεις. Μας λέει: «Πολλοί στον προοδευτικό χώρο

προτείνουν την επιστροφή στις ρίζες και στα παλιά δόγματα. Ο προοδευτικός λόγος, ο αριστερός λόγος ήταν πάντα δημιουργικός. Λόγος που προέβλεπε, λόγος που σχεδίαζε. Οι νέες και πειστικές ιδέες αποτελούν προϋπόθεση της πολιτικής ηγεμονίας. Η εμπιστοσύνη χτίζεται βαθμιαία στη διάρκεια μιας μακράς διαδικασίας. Η προοδευτική διακυβέρνηση οφείλει να προτείνει λύσεις και να δώσει μάχη για την εφαρμογή τους».

Σειρά συμβουλών

Δύο εποχές, δύο κείμενα ο ίδιος άνθρωπος. Ο διανοούμενος και ταυτόχρονα ο έμπειρος πολιτικός που γνωρίζει να υφαίνει το σπινόμετρο της σκέψης του πρώτα στο επίπεδο των ιδεών και των βασικών νοημάτων. Μετά στο επίπεδο της ζωής και της πολιτικής πάλης. Πρώτα στο επίπεδο των εννοιών και μετά στο πολιτικό πρόγραμμα και την υλοποίηση των δημοσίων πολιτικών. Εκεί, μας λέει ο τέως πρωθυπουργός, κερδίζει όποιος έχει την καλύτερη προετοιμασία, την ευαισθησία στα μηνύματα των ημερών, την ικανότητα προσαρμογής και την εμπιστοσύνη των άλλων. Την εμπιστοσύνη των πολιτών και του κοινωνικού συνόλου. Κερδίζει όποιος γνωρίζει την Ευρώπη και τον κόσμο και μπορεί με τις ιδέες του να πείσει τον κόσμο. Κάτι που ο ίδιος κατάφερε πολλές φορές στη ζωή του. Έτσι του επιτρέπεται σήμερα όταν το κρίνει ο ίδιος να μας συμβουλευτεί. Αρκεί να θέλουμε να ακούσουμε. Μας συμβουλευτεί και για την Ενωμένη Ευρώπη, τη Συμφωνία της Λισσαβώνας και το Κυπριακό. Θέματα που τα γνωρίζουμε καλά, τα οποία όμως άλλαξαν μέσα στο χρόνο και που μέσα από διαδικασίες γνώσης και μάθησης εμφανίζονται με νέες όψεις και άλλες μεταβλητές. Πρέπει να τον ακούσουμε και σε αυτά.

* Ο κ. Δημήτρης Παπούλιας είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών.